

Ayoö Herbol: Retsforbundet kan give sin tilslutning til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Det beløb på 16 mill. DM, som vi forstår er det højest opnåelige beløb, som det er muligt for Forbundsrepublikken Tyskland at stille til rådighed for ofrene for nazismens grusomheder, kan kun, som det har været nævnt, betragtes som en symbolsk erstatning. Der findes jo ingen målestok for den sum af menneskelige lidelser, som mange af nazismens ofre både legemligt og sjæleligt har været udsat for. Det kan slet ikke gøres op i kroner og øre. Danmarks forhandlinger med Forbundsrepublikken Tyskland om erstatninger ligger på linje med 7 andre vesteuropæiske landes forhandlinger og med et ønske fra Fællesudvalget for Danmarks tidligere politiske Fanger og Mosaik Trossamfund.

Det beløb, der nu ydes til nazismens ofre, giver ikke nogen erstatning, men det kan måske benævnes som et plaster på såret og måske som en hjælp til ofrenes efterladte. Jeg synes, der må være mange problemer med hensyn til, hvordan beløbet til sin tid skal fordeles; men måske kan vi i et udvalg få nogle retningslinjer i så henseende fra den højtærede udenrigsminister. Mit parti vil gerne medvirke til gennemførelsen af forslaget til folketingsbeslutning.

Ragnhild Andersen: Vi nærmer os stærkt 15 års dagen for krigens afslutning og Danmarks befrielse. Der blev dengang lovet erstatning til alle, som havde lidt under de nazistiske forfølgelser. Der var ej heller nogen tvivl om, at det var Tyskland, der var erstatningspligtig. Men ingen havde vel tænkt sig, at der skulle hengå 15 år, før der overhovedet forelå noget forslag til en ordning.

I dag foreligger det første forslag til en overenskomst mellem Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland om ydelser til danske statsborgere, der har været ramt af nationalsocialistiske forfølgelsesforanstaltninger. Den kommunistiske gruppe kan ikke erklære sig tilfreds med dette forslag. Vi kan hverken erklære os tilfredse med størrelsen af den foreslåede erstatning eller under nogen omstændigheder med de præmisser, hvorpå overenskomsten hviler. At Den tyske Forbundsrepublik er

erstatningspligtig for de skændige gerninger og folkeretsstridige handlinger, frihedsberøvelse, slavearbejde, sult, vold, mishandling og drab, som det nationalsocialistiske styre forøvede mod tusinder af mennesker i vort land og en række andre lande, er en kendt og en given sag. Det blev fastsat i Potsdamaftalen, som nu snart er 15 år gammel.

Kravet om oprejsning og erstatning er også ført frem i alle efterkrigsårene; med særlig vægt rettede, som det også fremgår af den højtærede udenrigsministers fremsættelsestale, 8 stater i juni 1956 en henvendelse herom til Den tyske Forbundsrepublik, efter at der i Forbundsrepublikken var vedtaget en lov om erstatningspligt, som indeholdt den diskriminerende bestemmelse, at kun de, der havde bopæl i Vesttyskland, var berettiget til erstatning for de nationalsocialistiske forfølgelser. Af udenrigsministerens redegørelse fremgår det klart, at den vesttyske regering fra starten har afvist al tale om erstatningspligt. Den følte intet ansvar, ingen medskyld, ingen anledning til at søge noget godt igen for de ufattelige lidelser, det nationalsocialistiske styre havde påført mennesker i andre lande. Først under pres af en stærk international offentlig kritik har Adenauerregeringen set sig nødsaget til at fremsætte visse tilbud.

Tilbuddet til Danmark var først en almisse på 8 mill. DM. Under forhandlingerne har Adenauerregeringen dog indvilget i at gå med til 16 mill. DM eller 26 370 000 danske kroner, hvilket tilbud regeringen nu foreslår stadfæstet. Men så kræver Adenauerregeringen til gengæld for disse 26 mill. kr. godt og vel, at danske regeringer ikke i fremtiden må henvende sig til den tyske regering med krav om regulering af yderligere spørgsmål, der hidrører fra nationalsocialistiske forfølgelsesforanstaltninger under krigen og besættelsen.

Dette er efter min og manges opfattelse en hån imod naziregimets forfulgte, når man ved, at de danske fangeorganisationer med udgangspunkt i de erstatningsregler, der er anvendt i Forbundsrepublikken, har udregnet, at erstatningerne fra tysk side ikke kunne være mindre end 120 mill. kr. Ifølge disse erstatningsregler var der tale